

คู่มือตัว

ภาษาไทย ป.6

เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง

สรุปเนื้อหาภาษาไทยระดับ ป.6 สอบเข้า ม.1 พร้อมข้อสอบที่ออกสอบบ่อย
ในทุกสนามสอบ พิชิต O-NET, ิങทุน, เพิ่มเกรด และเตรียมสอบเข้า ม.1
โรงเรียนสาธิต, สวนกุหลาบ, บดินทรเดชา, จุฬารกรณ์ และอื่นๆ

โดย พิชชธร ปะทะวัง (ครูโอดนัท)

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เกียรตินิยมอันดับ 1)

คู่มือตัว

ภาษาไทย ป.6

เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง

ฉบับ
สมบูรณ์

คู่มือทิว ภาษาไทย ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนกัจ จบัสมบุรณ

ผู้เขียน

พิชชธร ปะทะวัง

บรรณาธิการ

เมทินี สิมุเทศ

ผู้ตรวจทานและพิสูจน์อักษร

พรรณผกา แก้วดิน

ออกแบบปก

กานต์ชินิต ดวงสิทธิตานนท์

ศิลปกรรม

จินตะนา เขียนนอก

ISBN

978-616-381-209-4

ราคา

219 บาท

จัดทำโดย

บริษัท อินส์พัล จำกัด

Life
Balance

สำนักพิมพ์ Life Balance

379/13 เอกมัยคอมเพล็กซ์ ถนนสุขุมวิท 63

แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 08-4875-5868, 08-9200-1303

E-mail: dp_publish@hotmail.com

www.inspal.co.th

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน

แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทร. 0-2826-8000 โทรสาร 0-2826-8999

www.se-ed.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

พิชชธร ปะทะวัง.

คู่มือทิวภาษาไทย ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนกัจ จบัสมบุรณ.-- กรุงเทพฯ : อินส์พัล, 2563.
332 หน้า.

1. ภาษาไทย -- ข้อสอบและเฉลย. I. ชื่อเรื่อง.

372.076

ISBN 978-616-381-209-4

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558 ห้ามคัดลอก ถ่ายเอกสารหรือพิมพ์ หรือนำไปเก็บไว้ในระบบที่สามารถ
ถ่ายข้อมูลได้ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดของหนังสือนี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร

คำนำ

“ภาษาไทยง่ายนิดเดียว...ที่เหลือยากหมด” คำพูดนี้ผู้เขียนมักจะได้ยินเสมอเมื่อไปติววิชาภาษาไทยให้นักเรียนในโรงเรียนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา แต่แท้จริงแล้วผู้เขียนอยากจะบอกว่าเนื้อหาของวิชาภาษาไทยไม่ได้ยากเกินกว่าที่จะเรียนรู้ เพียงแต่ต้องรู้จักพัฒนาความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องและมีความละเอียดรอบคอบในการวิเคราะห์ “ภาษา” ซึ่งเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน

หนังสือ คู่มือติว ภาษาไทย ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง ฉบับสมบูรณ์ เล่มนี้ ผู้เขียนได้ตั้งใจเขียนขึ้นเพื่อช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับ “ภาษาไทย” และมีความละเอียดรอบคอบในการวิเคราะห์ภาษาไทยยิ่งขึ้น ภายใต้ความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และข้อสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในระดับชั้นดังกล่าวหรือในระดับชั้นที่สูงขึ้น ประยุกต์ใช้กับการสอบแข่งขันเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตามสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง ตลอดจนประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วย

ทั้งนี้ความรู้ที่ผู้เขียนได้นำมาถ่ายทอดไว้ในหนังสือเล่มนี้ เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและตำราด้านภาษาไทยที่มีข้อมูล “ที่เป็นปัจจุบัน” มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับในวงวิชาการอย่างกว้างขวาง เช่น หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๑-๕ ฯลฯ ทั้งยังแทรกเทคนิคที่หลากหลายในการช่วยเรื่องความจำ และนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ คู่มือติว ภาษาไทย ป.6 เตรียมสอบเข้า ม.1 โรงเรียนดัง ฉบับสมบูรณ์ เล่มนี้ จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่าวิชาภาษาไทยไม่ยากอย่างที่คิด หรือ “ภาษาไทยไม่ยากเลย” แทนความคิดที่ว่า “ภาษาไทยง่ายนิดเดียว...ที่เหลือยากหมด”

พิชชธร ปะทะวัง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ พยางค์และคำ	๑๑
• ลักษณะของพยางค์และคำ	๑๑
• หลักการวิเคราะห์จำนวน “พยางค์” และ “คำ”	๑๒
• ความหมายของคำ	๑๓
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑	๑๔
บทที่ ๒ มาตรา ก กา และมาตราตัวสะกด	๑๘
• มาตรา ก กา	๑๘
• มาตราตัวสะกด	๑๙
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒	๒๑
บทที่ ๓ คำเป็นและคำตาย	๒๓
• คำเป็นและคำตาย	๒๓
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓	๒๖
บทที่ ๔ อักษรสามหมู่และการผันวรรณยุกต์	๒๘
• อักษรสามหมู่	๒๘
• การผันวรรณยุกต์	๓๐
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๔	๓๓
บทที่ ๕ คำควบแท้และคำควบไม่แท้	๓๕
• คำควบแท้	๓๖
• คำควบไม่แท้	๓๗
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๕	๓๘
บทที่ ๖ อักษรนำ	๔๐
• ลักษณะของอักษรนำ	๔๐
• การอ่านพยางค์ที่มีอักษรนำ	๔๑
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๖	๔๓
บทที่ ๗ ตัวการ์นต์	๔๕
• ตัวการ์นต์	๔๕
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๗	๔๗

	หน้า
บทที่ ๘ เครื่องหมายวรรคตอน การเว้นวรรค และอักษรย่อ	๕๐
• เครื่องหมายวรรคตอน	๕๑
• การเว้นวรรค	๕๕
• อักษรย่อ	๕๖
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๘	๕๗
บทที่ ๙ ชนิดของคำ	๖๑
• คำนาม	๖๒
• คำสรรพนาม	๖๓
• คำกริยา	๖๕
• คำวิเศษณ์	๖๖
• คำบุพบท	๖๗
• คำเชื่อม	๖๘
• คำอุทาน	๖๙
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๙	๗๐
บทที่ ๑๐ คำประสม	๗๒
• ความหมายของคำประสม	๗๒
• ส่วนประกอบของคำประสม	๗๓
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๐	๗๕
บทที่ ๑๑ วลีและประโยค	๗๗
• วลี	๗๘
• ประโยค	๗๘
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๑	๘๔
บทที่ ๑๒ คำพ้อง	๘๘
• คำพ้องรูป	๘๙
• คำพ้องเสียง	๙๐
• คำพ้องทั้งรูปและเสียง	๙๑
• คำพ้องความ	๙๒
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๒	๙๔

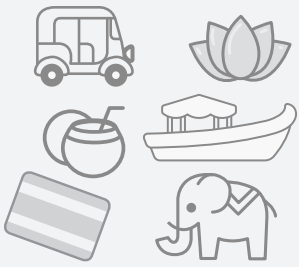
	หน้า
บทที่ ๑๓ ส่วนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	๙๖
• ลักษณะของสำนวน	๙๖
• ลักษณะของสำนวนที่เป็นคำพังเพย	๙๗
• ลักษณะของสำนวนที่เป็นสุภาษิต	๙๘
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๓	๑๐๐
บทที่ ๑๔ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ	๑๐๒
• คำที่มาจากภาษาบาลี	๑๐๓
• คำที่มาจากภาษาสันสกฤต	๑๐๕
• คำที่มาจากภาษาเขมร	๑๐๖
• คำที่มาจากภาษาจีน	๑๐๗
• คำที่มาจากภาษาอังกฤษ	๑๐๗
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๔	๑๐๘
บทที่ ๑๕ ราชศัพท์และสมณศัพท์	๑๑๐
• ราชศัพท์	๑๑๐
• สมณศัพท์	๑๑๔
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๕	๑๑๖
บทที่ ๑๖ ภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยมาตรฐาน	๑๑๘
• ความหมายของภาษาไทยถิ่นและภาษาไทยมาตรฐาน	๑๑๙
• การแบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่น	๑๑๙
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๖	๑๒๑
บทที่ ๑๗ ภาษาพูดและภาษาเขียน	๑๒๔
• ภาษาพูดและภาษาเขียน	๑๒๕
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๗	๑๒๗
บทที่ ๑๘ การอธิบาย การบรรยาย และการพรรณนา	๑๒๙
• การอธิบาย การบรรยาย และการพรรณนา	๑๒๙
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๘	๑๓๒

	หน้า
บทที่ ๑๙ การจับใจความ	๑๓๔
• ความหมายของการจับใจความ	๑๓๔
• เทคนิคการจับใจความ	๑๓๕
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๙	๑๓๗
บทที่ ๒๐ การเขียนย่อความ	๑๓๙
• ความหมายของการเขียนย่อความ	๑๔๐
• รูปแบบของการเขียนย่อความ	๑๔๐
• วิธีการเขียนย่อความ	๑๔๒
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๐	๑๔๓
บทที่ ๒๑ การเขียนบันทึกความรู้	๑๔๖
• การเขียนบันทึกความรู้	๑๔๖
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๑	๑๕๐
บทที่ ๒๒ การเขียนเรียงความ	๑๕๕
• ความหมายของเรียงความ	๑๕๕
• ประเภทของเรียงความ	๑๕๖
• ขั้นตอนการเขียนเรียงความ	๑๕๖
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๒	๑๖๐
บทที่ ๒๓ การเขียนจดหมาย	๑๖๒
• ประเภทของจดหมาย	๑๖๓
• รูปแบบของจดหมายส่วนตัวกับจดหมายกิจธุระ	๑๖๓
• การจ่าหน้าซองจดหมาย	๑๖๘
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๓	๑๖๙
บทที่ ๒๔ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	๑๗๑
• ส่วนประกอบของรายงานจากการศึกษาค้นคว้า	๑๗๑
• การเขียนบรรณานุกรม	๑๗๔
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๔	๑๗๕

	หน้า
บทที่ ๒๕ การเขียนเค้าโครงโครงการ	๑๗๘
• ความหมายของโครงการและการเขียนเค้าโครงโครงการ	๑๗๙
• ส่วนประกอบของเค้าโครงโครงการ	๑๗๙
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๕	๑๘๒
บทที่ ๒๖ การกรอกแบบรายการ	๑๘๕
• ความหมายของการกรอกแบบรายการ	๑๘๕
• หลักในการกรอกแบบรายการ	๑๘๗
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๖	๑๘๘
บทที่ ๒๗ การแสดงความคิดเห็น	๑๙๐
• การแสดงความคิดเห็น	๑๙๐
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๗	๑๙๒
บทที่ ๒๘ การโน้มน้าวใจและการโฆษณา	๑๙๕
• ความหมายของการโน้มน้าวใจและการโฆษณา	๑๙๖
• การสร้างข้อความโน้มน้าวใจและข้อความโฆษณา	๑๙๖
• หลักการพิจารณาข้อความโน้มน้าวใจ และข้อความโฆษณาในฐานะผู้อ่านหรือผู้ฟัง	๑๙๗
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๘	๑๙๘
บทที่ ๒๙ การโต้แย้งและการโต้วาที	๒๐๐
• การโต้แย้ง	๒๐๑
• การโต้วาที	๒๐๑
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒๙	๒๐๓
บทที่ ๓๐ งานเขียนเฉพาะกิจ	๒๐๕
• คำขวัญ	๒๐๖
• คำแนะนำ	๒๐๗
• ประกาศ	๒๐๘
• คำอวยพร	๒๑๑
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๐	๒๑๒

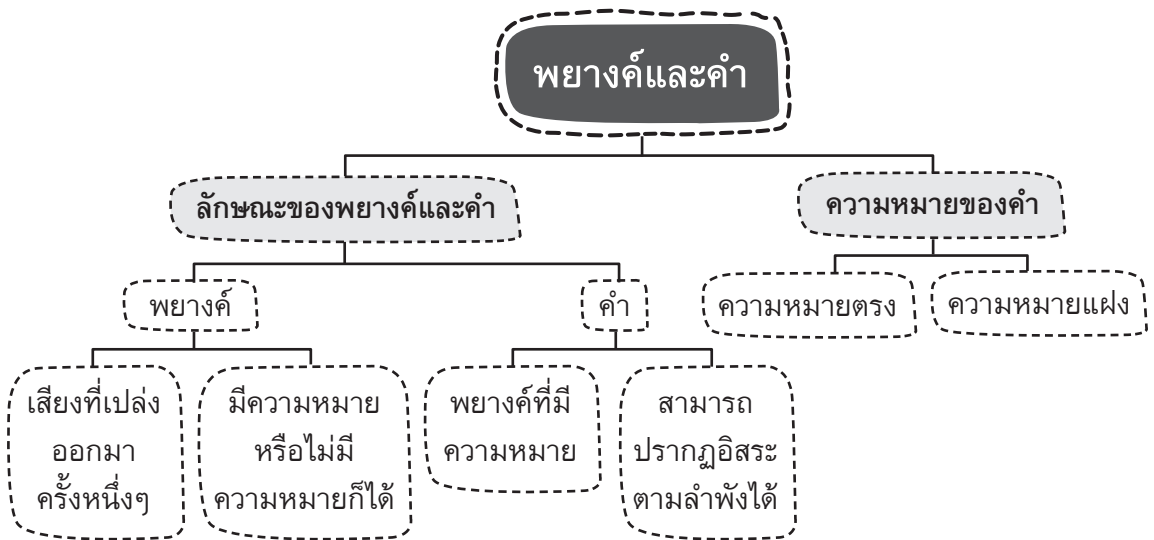
	หน้า
บทที่ ๓๑ การอ่านวันและเดือนแบบไทย	๒๑๕
• การอ่านวันและเดือนแบบไทย	๒๑๕
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๑	๒๑๗
บทที่ ๓๒ การอ่านแผนที่ แผนที่ แผนผัง และกราฟ	๒๒๐
• ลักษณะของแผนที่ แผนที่ แผนผัง และกราฟ	๒๒๐
• หลักการอ่านแผนที่ แผนที่ แผนผัง และกราฟ	๒๒๓
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๒	๒๒๖
บทที่ ๓๓ การใช้พจนานุกรม	๒๒๘
• การใช้พจนานุกรม	๒๒๘
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๓	๒๓๓
บทที่ ๓๔ ลักษณะของร้อยกรอง	๒๓๕
• ลักษณะของร้อยกรอง	๒๓๖
• กลอน ๔	๒๓๖
• กลอน ๘	๒๓๗
• กาพย์ยานี	๒๓๘
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๔	๒๓๙
บทที่ ๓๕ เพลงพื้นบ้าน	๒๔๑
• ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน	๒๔๒
• ประเภทของเพลงพื้นบ้าน	๒๔๒
• ฉันทลักษณ์ของเพลงพื้นบ้านภาคกลาง	๒๔๒
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๕	๒๔๔
บทที่ ๓๖ สรุปย่อสาระสำคัญของวรรณคดีและวรรณกรรม	๒๔๖
• พระอภัยมณี ตอนกำเนิดสุตสาครถึงตอนสุดสาครเข้าเมืองการเวก	๒๔๗
• บทเห่กล่อมพระบรรทม ตอนเห่เรื่องจับระบำ	๒๔๘
• บทละครเรื่องเงาะป่า ตอนคนึงและไม้ไผ่ออกเที่ยวป่าล่าสัตว์	๒๔๙
• นิราศเดือน	๒๕๐
• บทละครเรื่องสังข์ทอง ตอนกำเนิดพระสังข์	๒๕๑

	หน้า
• ราชาริราช ตอนกำเนิดมะกะโท	๒๕๒
• โคลงโลกนิติ	๒๕๓
• นิทานทองอิน ตอนนกพระโขนงที่สอง	๒๕๔
• บทเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนกำเนิดพลายงาม	๒๕๕
• สุภาสิตสอนหญิง	๒๕๖
• บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ	๒๕๗
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๖	๒๕๘
บทที่ ๓๗ คุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม	๒๖๐
• คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม	๒๖๑
• คุณค่าด้านวรรณศิลป์	๒๖๔
• แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓๗	๒๖๗
ตะลุยแนวข้อสอบ + เฉลยอย่างละเอียด	๒๖๙
• แนวข้อสอบชุดที่ ๑	๒๗๐
• เฉลยแนวข้อสอบชุดที่ ๑	๒๘๒
• แนวข้อสอบชุดที่ ๒	๒๘๙
• เฉลยแนวข้อสอบชุดที่ ๒	๓๐๒
• แนวข้อสอบชุดที่ ๓	๓๐๘
• เฉลยแนวข้อสอบชุดที่ ๓	๓๒๒
บรรณานุกรม	๓๒๙

บทที่ ๑

พยางค์และคำ

ลักษณะของพยางค์และคำ

พยางค์ (syllable) คือ เสียงที่เปล่งออกมามีครั้งหนึ่งๆ จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้ ในภาษาไทย พยางค์ ๑ พยางค์ จะประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้น เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ เป็นพื้นฐาน และมีเสียงพยัญชนะท้ายในบางพยางค์ เช่น

พยางค์	ส่วนประกอบของพยางค์
กา	เสียงพยัญชนะต้น /ก/ + เสียงสระ /อา/ + เสียงวรรณยุกต์สามัญ
ก่า	เสียงพยัญชนะต้น /ก/ + เสียงสระ /อา/ + เสียงวรรณยุกต์เอก
กว่า	เสียงพยัญชนะต้น /กว/ + เสียงสระ /อา/ + เสียงวรรณยุกต์เอก
กาง	เสียงพยัญชนะต้น /ก/ + เสียงสระ /อา/ + เสียงพยัญชนะท้าย /ง/ + เสียงวรรณยุกต์สามัญ
กว้าง	เสียงพยัญชนะต้น /กว/ + เสียงสระ /อา/ + เสียงพยัญชนะท้าย /ง/ + เสียงวรรณยุกต์เอก

ถ้าพยางค์ใดมีความหมายและสามารถปรากฏอิสระตามลำพังได้ เรียกว่า คำ (word) เช่น

ช้า เป็นพยางค์ที่มีความหมาย หมายถึง “ไม่เร็ว” และสามารถปรากฏอิสระตามลำพังได้
= คำ

เซาะ เป็นพยางค์ที่ไม่มีมีความหมาย $\neq$ คำ

ชาว เป็นพยางค์ที่มีความหมาย หมายถึง “คนที่อยู่ในที่นั้น ประกอบอาชีพนั้น
สังกัดสถาบันนั้น หรือเป็นคนชาตินั้น” แต่ไม่สามารถปรากฏอิสระตามลำพังได้
เพราะต้องปรากฏร่วมกับคำอื่นเสมอ เช่น ชาวไร่ ชาวเรือ ชาวไทย ฯลฯ จึงจะ
ปรากฏความหมาย $\neq$ คำ

หลักการวิเคราะห์จำนวน “พยางค์” และ “คำ”

๑. คำ ๑ คำ อาจมีพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้
๒. กรณีที่มีหลายพยางค์จะต้องมีความหมายเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่สามารถนำคำอื่นมาแทรก
ระหว่างพยางค์ได้ เพราะจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป

ตัวอย่าง

คำ

๑ คำ ๑ พยางค์	เช่น	เข้า รัก เมือง แม่ น้ำ น่อง ไบ บ้าน ญาติ
๑ คำ ๒ พยางค์	เช่น	กะทิ ทะเล รักแ้ว แม่น้ำ ชาวไร่ พัดลม
๑ คำ ๓ พยางค์	เช่น	อุปกรณ์ ธรรมชาติ พัฒนา วิชาการ พรรณนา
๑ คำ ๔ พยางค์ขึ้นไป	เช่น	ภูมิประเทศ เกษตรกร เทคโนโลยี กระเทียมกระเทียม
มหาวิทยาลัย

จากตัวอย่างคำหลายพยางค์ข้างต้น ล้วนเป็นคำ ๑ คำ ซึ่งไม่สามารถนำคำอื่นมาแทรก
ระหว่างพยางค์ได้ เช่นคำว่า “แม่น้ำ” จะนำคำว่า “ของ” มาแทรกเป็น “แม่ของน้ำ” ไม่ได้ เพราะทำให้
ความหมายของคำเปลี่ยนไป คำว่า “แม่น้ำ” จึงถือเป็น ๑ คำ ต่างจากคำว่า “บ้านญาติ” สามารถ
นำคำว่า “ของ” มาแทรกเป็น “บ้านของญาติ” ได้ โดยที่ความหมายของคำไม่เปลี่ยนแปลง คำว่า
“บ้านญาติ” จึงไม่ใช่คำ ๑ คำ แต่เป็นคำ ๒ คำ และแต่ละคำมี ๑ พยางค์ คือ “บ้าน” กับ “ญาติ”

ความหมายของคำ

ความหมายของคำ สามารถแบ่งได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่ง ในที่นี้จะแบ่งความหมายของคำออกเป็น ๒ ลักษณะ ตามเกณฑ์เรื่องความหมายโดยตรง ได้แก่

๑. ความหมายตรง คือ ความหมายที่สื่อสารตรงตามตัว บางแห่งเรียกว่า “ความหมายโดยตรง”
๒. ความหมายแฝง คือ ความหมายที่สื่อสารเชิงเปรียบเทียบ เรียกว่า “ความหมายเปรียบเทียบ” หรือ “ความหมายเชิงอุปมา” ก็ได้

ตัวอย่างคำ	ความหมายตรง	ความหมายแฝง
เตียง	ที่สำหรับนอนหรือตั้งสิ่งของ รูปสี่เหลี่ยม ผืนผ้ามีขา ๔ ขา	-
ปลา	ชื่อสัตว์น้ำชนิดหนึ่ง	-
เก้าอี้	ที่สำหรับนั่งและใช้นอนได้	ตำแหน่ง เช่น หวงเก้าอี้ เก้าอี้ร้อน
หมู	๑) ชื่อสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดหนึ่ง ๒) ชื่อปลาน้ำจืดชนิดหนึ่ง ๓) ชื่อเรือชุดชนิดหนึ่ง ๔) ชื่อขวานชนิดหนึ่ง	๑) ผู้ที่สามารถหลอกหรือเอาชนะได้ง่าย เช่น นักเทนนิสคนนี้ อย่าไปคิดว่าหมูนะ ๒) ง่าย เช่น โจทย์ข้อนี้หมูมาก
ตีนแมว	อวัยวะส่วนหนึ่งของแมว	พวกที่ย่องเบาหรือขโมย
มือขวา	มือข้างขวา	ที่ใกล้ชิด, ที่เก่งกล้าสามารถ, ที่ไว้วางใจได้ เช่น ลูกสมุนมือขวา

แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑

ตอนที่ ๑ จงบอกจำนวนพยางค์ของคำต่อไปนี้

๑. สตางค์	=	๒. พราหมณ์	=
๓. วรรณคดี	=	๔. รัตนตรัย	=
๕. บรรทัดฐาน	=	๖. ประชาธิปไตย	=
๗. ไปรษณียบัตร	=	๘. นิมพลี	=
๙. ปราชัย	=	๑๐. ภาคภูมิ	=
๑๑. สุเมรุ	=	๑๒. สรรเสริญ	=
๑๓. มิตรภาพ	=	๑๔. ภาพพจน์	=
๑๕. ขาดินิยม	=	๑๖. รสชาติ	=
๑๗. นามบัตร	=	๑๘. ชลประทาน	=
๑๙. แพทยศาสตร์	=	๒๐. โบราณวัตถุ	=

ตอนที่ ๒ จงบอกจำนวนคำในข้อความต่อไปนี้

๑. ช่วงนี้ปะการังสวยมาก	=
๒. ความประมาทเป็นสาเหตุของความตาย	=
๓. โรงเรียนของเราอยู่ใกล้วัด	=
๔. พระ ๔ รูปกำลังบิณฑบาต	=
๕. อากาศร้อนจัดอาจเกิดอาการช็อกได้	=
๖. เขาเกิดที่จังหวัดบุรีรัมย์	=
๗. ยายชอบฟังหมอลำ	=
๘. ห่อหมกเป็นอาหารชนิดหนึ่ง	=
๙. พ่อसानตะกราไปขายตลาด	=
๑๐. จงบอกจำนวนพยางค์ของคำต่อไปนี้	=

ตอนที่ ๓ จับคู่คำกับความหมายที่สัมพันธ์กัน

- ๑. งานช้าง
- ๒. งูเห่า
- ๓. เกาเหลา
- ๔. กระเป๋าแบน
- ๕. ดอกไม้เหล็ก
- ๖. นิ่งเหียน
- ๗. คลื่นลูกใหม่
- ๘. น้ำจิ้ม
- ๙. ดอง
- ๑๐. ค้วนออกหู

ก. จน, ไม่มีเงิน

ข. คนรุ่นใหม่ที่มีความคิดใหม่หรือต่างจากเดิม ซึ่งมีอิทธิพลต่อสังคม

ค. โกรธมาก

ฅ. ผู้ทรยศ

ง. ผู้หญิงที่มีความแข็งแกร่งอดทน

จ. งานใหญ่

ฉ. เก็บหมกไว้นานเกินควร

ช. เรียบเรียงเรื่องราวขึ้นโดยการเดาหรือคาดการณ่เอง

ซ. ตัวอย่างเพียงเล็กน้อย

ณ. ไม่ถูกกัน, ไม่กินเส้น

เฉลยแบบทดสอบท้ายบทที่ ๑

ตอนที่ ๑

ข้อ	คำตอบ	คำอธิบาย
๑.	๒ พยางค์	สะ-ตาง
๒.	๑ พยางค์	พราหม
๓.	๔ พยางค์	วัน-นะ-คะ-ดี
๔.	๔ พยางค์	รัต-ตะ-นะ-ไตร
๕.	๓ พยางค์	บัน-ทัด-ถาน
๖.	๕ พยางค์	ประ-ชา-ทิบ-ปะ-ไต, ประ-ชา-ทิ-ปะ-ไต
๗.	๔ หรือ ๕ พยางค์	ไปร-สะ-นี-บัด, ไปร-สะ-นี-ยะ-บัด
๘.	๓ พยางค์	นิม-พะ-ลี
๙.	๓ พยางค์	ปะ-รา-ไซ
๑๐.	๒ พยางค์	พาก-พุม
๑๑.	๒ พยางค์	สุ-เมน
๑๒.	๒ หรือ ๓ พยางค์	สัน-เสน, สัน-ระ-เสน
๑๓.	๓ พยางค์	มิด-ตระ-พาบ
๑๔.	๒ พยางค์	พาบ-พด
๑๕.	๓ พยางค์	ชาด-นิ-ยม
๑๖.	๒ พยางค์	รส-ชาด
๑๗.	๒ พยางค์	นาม-บัด
๑๘.	๓ หรือ ๔ พยางค์	ชน-ประ-ทาน, ชน-ละ-ประ-ทาน
๑๙.	๒ หรือ ๔ พยางค์	แพด-สาด, แพด-ทะ-ยะ-สาด
๒๐.	๔ หรือ ๕ พยางค์	โป-ราน-วัด-ฤ, โป-ราน-นะ-วัด-ฤ

ตอนที่ ๒

ข้อ	คำตอบ	คำอธิบาย
๑.	๕ คำ	ช่วง, นี้, ปะการัง, สวย, มาก
๒.	๕ คำ	ความประมาท, เป็น, สาเหตุ, ของ, ความตาย
๓.	๖ คำ	โรงเรียน, ของ, เรา, อยู่, ใกล้, วัด
๔.	๕ คำ	พระ, ๔, รูป, กำลัง, ปิณฑบาต
๕.	๘ คำ	อากาศ, ร้อน, จัด, อาจ, เกิด, อาการ, ช็อก, ได้
๖.	๕ คำ	เขา, เกิด, ที่, จังหวัด, บุรีรัมย์
๗.	๔ คำ	ยาย, ชอบ, ฟัง, หมอลำ
๘.	๕ คำ	ห่อหมก, เป็น, อาหาร, ชนิด, หนึ่ง
๙.	๖ คำ	พ่อ, สาน, ตะกร้า, ไป, ขาย, ตลาด
๑๐.	๘ คำ	จง, บอก, จำนวน, พยางค์, ของ, คำ, ต่อไป, นี้

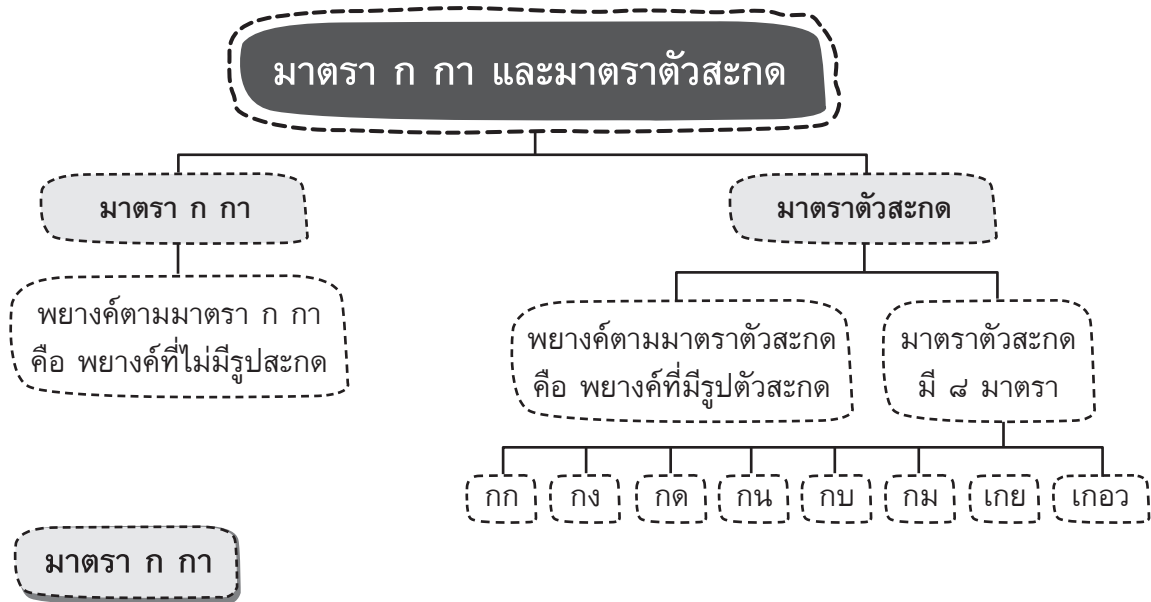
ตอนที่ ๓

ข้อ	คำตอบ
๑.	จ.
๒.	ข.
๓.	ณ.
๔.	ก.
๕.	ง.
๖.	ช.
๗.	ข.
๘.	ช.
๙.	ณ.
๑๐.	ค.

บทที่ ๒

มาตรา ก กา และมาตราตัวสะกด

มาตรา ก กา หรือ แม่ ก กา เป็นหลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงพยางค์ที่ไม่มีรูปพยัญชนะท้าย /รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกด

ฉะนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า พยางค์ตามมาตรา ก กา คือ “พยางค์ที่ไม่มีรูปตัวสะกด”

ตัวอย่าง

พยางค์ตามมาตรา ก กา

กะ	ว่า	ชี	ลี	อี	หรือ	ดู
สู้	เตะ	เตร	และ	แล	โต๊ะ	โต
เจาะ	ท้อ	เจาะ	เธอ	เกียะ	เสีย	เสีย
จั่ว	กลัว	ทำ	สรร	ใส	ไซ	เขา

เก็บเล็ก...ผสมรู้

พยางค์ตามมาตรา ก กา ที่ประสมด้วยรูปสระ -รร, ำ, ใ-, ใ- และ ะ- แม้จะไม่มีรูปตัวสะกด แต่ก็มียเสียงพยัญชนะท้าย (เสียงตัวสะกด) ด้วย เช่น

สรร (ส + ะ + น) มีเสียงพยัญชนะท้าย /น/

ทำ (ท + ะ + ม) มีเสียงพยัญชนะท้าย /ม/

ใส (ส + ะ + ย) มีเสียงพยัญชนะท้าย /ย/

ไซ (ซ + ะ + ย) มีเสียงพยัญชนะท้าย /ย/

เขา (ข + ะ + ว) มีเสียงพยัญชนะท้าย /ว/

มาตราตัวสะกด

- มาตราตัวสะกด เป็นหลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงรูปพยัญชนะท้าย /รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดในแต่ละพยางค์
- ฉะนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า พยางค์ตามมาตราตัวสะกด คือ “พยางค์ที่มีรูปตัวสะกด”
- มาตราตัวสะกด มี ๘ มาตรา /แม่ ได้แก่ แม่ กก, แม่ กบ, แม่ กด, แม่ กน, แม่ กม, แม่ เกย, แม่ เกอว, แม่ กง
- ทั้ง ๘ มาตรา/แม่มีรูปตัวสะกดที่ตรงตามมาตราตัวสะกด และมี ๔ มาตรา/แม่ที่มีรูปตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด ได้แก่ แม่ กก, แม่ กบ, แม่ กด, แม่ กน

มาตราตัวสะกด	รูปตัวสะกด (รูปพยัญชนะท้าย /รูปพยัญชนะ ที่เป็นตัวสะกด) ที่ตรงตามมาตรา ตัวสะกด	ตัวอย่างพยางค์	รูปตัวสะกด (รูปพยัญชนะท้าย /รูปพยัญชนะ ที่เป็นตัวสะกด) ที่ไม่ตรงตาม มาตราตัวสะกด	ตัวอย่างพยางค์
แม่ กก	ก	ปาก เลิก งก	ข ค ชม	สุข โรค เมฆ
แม่ กบ	บ	กับ ทราบ ละโมบ	ป พ ภ	รูป ภาพ โลก
แม่ กด	ด	ดีด เบ็ด โสด	จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ต ถ ท ธ ศ ษ ส	อาจ ราช กฏ ปรากฏ รัฐ คุรุ พัฒนา จิต รด บาท พุทธ ยศ พิเศษ มนัส

มาตรา ตัวสะกด	รูปตัวสะกด (รูปพยัญชนะท้าย /รูปพยัญชนะ ที่เป็นตัวสะกด) ที่ตรงตามมาตรา ตัวสะกด	ตัวอย่างพยางค์	รูปตัวสะกด (รูปพยัญชนะท้าย /รูปพยัญชนะ ที่เป็นตัวสะกด) ที่ไม่ตรงตาม มาตราตัวสะกด	ตัวอย่างพยางค์
แม่ กน	น	บาน แชน เห็น	ญ ณ ร ล พ	บุญ คุณ เวร ศาล วาฬ
แม่ กม	ม	อิม ปลอม ยาม	-	-
แม่ เกย	ย	หงาย ยู่ย เลย	-	-
แม่ เกอว	ว	เดี่ยว วิว หนาว	-	-
แม่ กง	ง	ทั้ง ล่อง แร้ง	-	-

คำท่องจำ มาตราตัวสะกดทั้ง ๘ มาตรา /แม่

คำท่อง	กบด (กบฏ) นมยวง (นม-ยวง)							
	ก	บ	ด	น	ม	ย	ว	ง
	แม่ กก	แม่ กบ	แม่ กด	แม่ กน	แม่ กม	แม่ เกย	แม่ เกอว	แม่ กง

คำท่องจำ มาตราตัวสะกด ๔ มาตรา /แม่ ที่มีรูปตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด

คำท่อง	กบด (กบฏ) นะ			
	ก	บ	ด	น
	แม่ กก	แม่ กบ	แม่ กด	แม่ กน

แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒

ตอนที่ ๑ จงขีดเส้นใต้พยางค์ตามมาตรา ก กา ในข้อความต่อไปนี้

๑. กอเอ๋ยกอไ้ ไข่ตั้งอวด
๒. ขอขวตมากมาย คอควายไม่ชน
๓. คอคนมีกำลัง ฆอระฆังแขวนอยู่
๔. งอญใจหาญ จอจานต์จริง
๕. นอฉิ่งเชือกห่าง ขอช้างหูโต
๖. ซอไซ่เคยเจอ ฌอเมอไกวกิ่ง
๗. ญอหญิงมองมา ฎอชฎางามนัก
๘. ฎอปลูกฟุ้งทะยาน ฐอฐานอาไ้
๙. ทอมณโฑคอยเฝ้า ฒอผู้เฒ่าโง่งน
๑๐. ฌอเนตรตัวเล็ก ดอเตีกรบเร้า

ตอนที่ ๒ จงนำคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างที่สัมพันธ์กัน

สังข์	ย้าย	กล	เลข	เกศ	นาค
เขนย	ขวัญ	ลักษณะ	บาป	เทพ	ถนอม
เวร	ปรารภ	ยาว	กริช	ขนม	เปรต
ไพยม	เยี่ยง	เหนียว	ญาณ	โกรธ	ประดิษฐ์

แม่ กก	
แม่ กบ	
แม่ กด	
แม่ กน	
แม่ กม	
แม่ เกย	
แม่ เกอว	
แม่ กง	

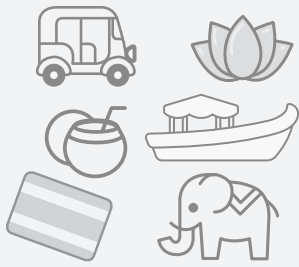
เฉลยแบบทดสอบท้ายบทที่ ๒

ตอนที่ ๑

๑. กอ, กอ, ไก่อ, ขอ, ไช้
๒. ขอ, คอ, ไผ่
๓. คอ, มี, กำ, หมอ, ระ, อยู่
๔. งอ, งู, ใจ, จอ, ดี
๕. นอ, ขอ, หู, โต
๖. ขอ, ไช้, เจอ, ฅอ, ฅอ, ไกว
๗. ฅอ, มา, ฅอ, ข, ฅา
๘. ฅอ, ป, ทะ, ลอ, อ่า, โอ้
๙. ทอ, ไท, เฝ้า, ฅอ, ฅู, เฒ่า
๑๐. ฅอ, ตัว, ดอ, ไร่

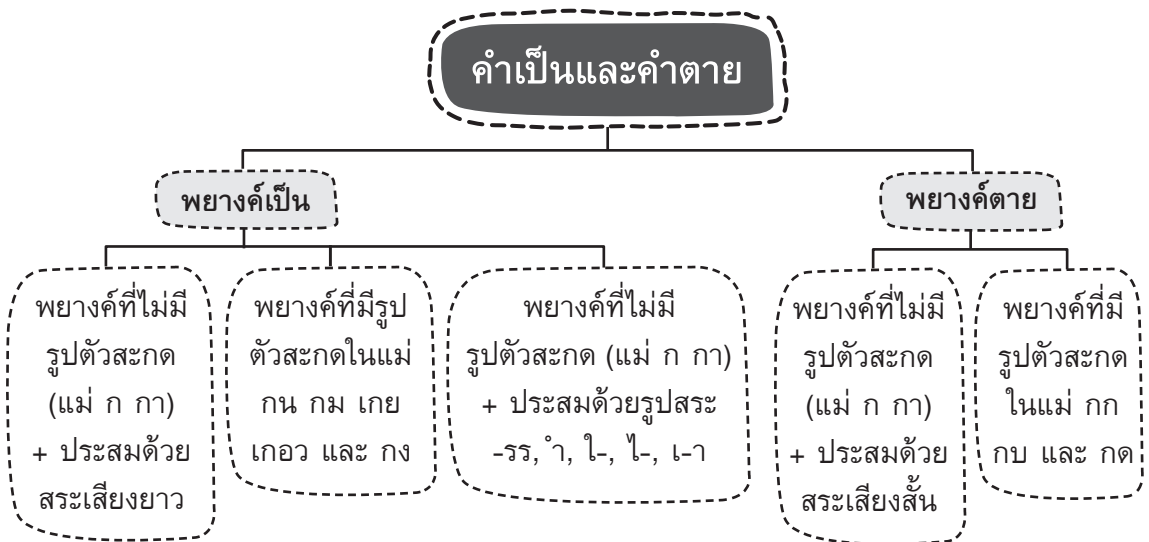
ตอนที่ ๒

แม่ กก	เลข, นาค, ลักษณะ
แม่ กบ	บาป, เทพ, ปรราก
แม่ กด	เกศ, ช้าง, กริช, เปรด, โกรธ, ประดิษฐ์
แม่ กน	กล, เวร, ฅาณ
แม่ กม	ถนอม, ขนอม, โพนม
แม่ เกย	ย้าย, เชนย
แม่ เกอว	ยาว, เหนียว
แม่ กง	สังข์, เยี่ยง

บทที่ ๓

คำเป็นและคำตาย

คำเป็นและคำตาย

คำเป็นและคำตาย ไม่ใช่เรื่องของ “คำ” (เพราะไม่มีเรื่องความหมายมาเกี่ยวข้อง) แต่เป็นเรื่องของ “พยางค์” ดังนั้นจึงอาจเรียกว่า “พยางค์เป็น” (live syllable) และ “พยางค์ตาย” (dead syllable)

พยางค์เป็นและพยางค์ตาย มีลักษณะที่แตกต่างกันดังนี้

พยางค์เป็น (คำเป็น)	พยางค์ตาย (คำตาย)
๑. พยางค์ที่ไม่มีรูปตัวสะกด (แม่ ก กา) + ประสมด้วยสระเสียงยาว	๑. พยางค์ที่ไม่มีรูปตัวสะกด (แม่ ก กา) + ประสมด้วยสระเสียงสั้น
๒. พยางค์ที่มีรูปตัวสะกดในแม่ กน กม เกย เกอว และ กง	๒. พยางค์ที่มีรูปตัวสะกดในแม่ กก กบ และ กด
๓. พยางค์ที่ไม่มีรูปตัวสะกด (แม่ ก กา) + ประสมด้วยรูปสระ -รร, ำ, ไ-, ใ- และ เ-า	

เก็บเล็ก...ผสมรู้ (๑)

ในภาษาไทยสระเสียงสั้นและสระเสียงยาวจะแบ่งจากเสียงสระเดี่ยว ซึ่งมีทั้งสิ้น ๑๘ เสียง แบ่งเป็นสระเสียงสั้น ๙ เสียง และสระเสียงยาว ๙ เสียง ทั้งนี้เสียงสระบางเสียงอาจเขียนด้วยรูปสระได้มากกว่า ๑ รูป ดังนี้

เสียงสั้น	ตัวอย่างพยางค์	เสียงยาว	ตัวอย่างพยางค์
/อะ/	สะ ลัก สำ ไส ไส เสา สรรค	/อา/	สา สาก
/อิ/	ริ ฤทธิ	/อี/	รี รีด
/อี/	อี อึ้ง	/ือ/	อือ อื่น
/อุ/	ปู ปลุก	/อู/	ปู ปลุก
/เอะ/	ละ เล่น เข็น	/เอ/	เล เล่น เชน
/แอะ/	แพะ แกริน แกรง	/แเอ/	แพ แกน แกง
/โอะ/	โละ ลด	/โอ/	โล โลด
/เอะ/	เยาะ ย่อง หย้อง	/ออ/	ยอ ยอง
/เเอะ/	เจอะ เงิน เป็น	/เออ/	เจอ เงย เต็น

เก็บเล็ก...ผสมรู้ (๒)

ในส่วนของสระประสม นักภาษาศาสตร์ในปัจจุบันจะไม่แบ่งเป็นสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว เพราะมีความเห็นว่าเป็นเสียงสระเดียวกัน แต่ในที่นี้จะอนุโลมแบ่งเป็นสระเสียงสั้นและสระเสียงยาว เพื่อให้สะดวกสำหรับการวิเคราะห์พยางค์เป็นและพยางค์ตาย

เสียงสั้น	ตัวอย่างพยางค์	เสียงยาว	ตัวอย่างพยางค์
[เอียะ]	เกียะ เปียะ	[เอีย]	เพลีย เวียน เฟียง
[เอือะ]	-	[เอือ]	เมื่อ เลื่อน เตือด
[อัวะ]	จัวะ ผัวะ	[อัว]	หัว ควร ปวง

ตัวอย่าง

พยางค์เป็นและพยางค์ตาย

พยางค์เป็น (คำเป็น)	พยางค์ตาย (คำตาย)
ตา มี ถือ ปู เท แต่ โต พอ เจอ เปีย เลื้อ กลัว	กะ ตรี อี ดู เตะ แวะ โละ เนาะ เกอะ เปี้ยะ ผัวะ
กัน กาน กาล ยม โยม ้วย วาย เร็ว เลว ยุ่ง ยุ่ง	นัก นาก ลบ โลภ รัต ราด ราช
สรร ทำ ใน ไล่ เขา	

คำท่องจำ ลักษณะของพยางค์เป็นและพยางค์ตาย ลักษณะที่ ๑

ครวเป็น กาเสียงยาว ครวตาย กาเสียงสั้น
พิชชรร ปะทะวัง : ผู้แต่ง

อธิบาย เป็น = พยางค์เป็น กา = แม่ ก กา เสียงยาว = สระเสียงยาว,
ตาย = พยางค์ตาย กา = แม่ ก กา เสียงสั้น = สระเสียงสั้น

คำท่องจำ ลักษณะของพยางค์เป็นและพยางค์ตาย ลักษณะที่ ๒

ใคร “กบด” (กบฏ) มันต้องตาย

อธิบาย “กบด” = แม่ กก กบ และกต และ ตาย = พยางค์ตาย ซึ่งนัยยะ
หมายความว่า พยางค์ที่มีรูปตัวสะกดในมาตราที่เหลือ ได้แก่ แม่ กน กม เกย
เกอว และกง ไม่ใช่พยางค์ตาย = พยางค์เป็น นั่นเอง

คำท่องจำ ลักษณะของพยางค์เป็น ลักษณะที่ ๓

ใครเข้าถ้าไปสรรหากาเป็นๆ
พิชชรร ปะทะวัง : ผู้แต่ง

อธิบาย ใคร = ไ- เข้า = -า ถ้า = -า ไป = ไ- สรร = -รร กา = แม่ ก กา เป็นๆ = พยางค์เป็น

แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓

ตอนที่ ๑ จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเรียงลำดับข้อความที่มีจำนวนพยางค์เป็นมากที่สุดไปหาข้อความที่มีจำนวนพยางค์เป็นน้อยที่สุด

- ๑) พอพ้นท้องร้องแวนางแม่หวีด
- ๒) หน้าซีดอกสันมิ่งขวัญหาย
- ๓) ขุนช้างมองร้องอ้ายหนูเป็นผู้ชาย
- ๔) ทั้งย่ายายเยี่ยมลูกให้หยูกยา

	ข้อความ
ลำดับที่ ๑ (พยางค์เป็นมากที่สุด)	
ลำดับที่ ๒	
ลำดับที่ ๓	
ลำดับที่ ๔	

ตอนที่ ๒ จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วเรียงลำดับข้อความที่มีจำนวนพยางค์ตายน้อยที่สุดไปหาข้อความที่มีจำนวนพยางค์ตายมากที่สุด

- ๑) เห็นโยคีขี่เมฆมาเสกเวท
- ๒) จึงอาเพศพวกผีหนีคาถา
- ๓) ขึ้นหยุดยั้งนั่งบนใบเสมา
- ๔) ไหว้เจ้าตาทูลถามดูตามแคลง

	ข้อความ
ลำดับที่ ๑ (พยางค์ตายน้อยที่สุด)	
ลำดับที่ ๒	
ลำดับที่ ๓	
ลำดับที่ ๔	

เฉลยแบบทดสอบท้ายบทที่ ๓

ตอนที่ ๑

	ข้อความ
ลำดับที่ ๑ (พยางค์เป็นมากที่สุด)	๓) ชุนข้างมองร้องอ้ายหนูเป็นผู้ชาย (๙ พยางค์)
ลำดับที่ ๒	๑) พอพันท้องร้องแวนางแม่หวีด (๗ พยางค์)
ลำดับที่ ๓	๔) ทั้งย่ายายเยี่ยมลูกให้หยูกยา (๖ พยางค์)
ลำดับที่ ๔	๒) หน้าซีกดอกสันมิ่งขวัญหาย (๕ พยางค์)

ตอนที่ ๒

	ข้อความ
ลำดับที่ ๑ (พยางค์ตายน้อยที่สุด)	๔) ไหวเจ้าตาทุลถามดูตามแคลง (๐ พยางค์)
ลำดับที่ ๒	๓) ขึ้นหยุดยั้งนั่งบนใบเสมา (๑ พยางค์)
ลำดับที่ ๓	๒) จิ้งอาเพศพวกผีหนีคาถา (๒ พยางค์)
ลำดับที่ ๔	๑) เห็นโยคีขี่เมฆมาเสกเวท (๓ พยางค์)

บทที่ ๔

อักษรสามหมู่ และการผันวรรณยุกต์

อักษรสามหมู่

อักษรสามหมู่ หรือ ไตรยางศ์ เป็นคำเรียกการแบ่งกลุ่มพยัญชนะไทย ๔๔ ตัว ออกเป็น ๓ กลุ่ม / ๓ หมู่ ได้แก่ กลุ่มอักษรกลาง กลุ่มอักษรสูง และกลุ่มอักษรต่ำ ตามพื้นเสียงของพยัญชนะแต่ละตัวเมื่อทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ ซึ่งจะทำให้เกิดความแตกต่างกันในการผันวรรณยุกต์

คำท่องจำ พยัญชนะที่เป็นอักษรสูง

คำท่อง	เศร	ช	ฐ	ถาม	หา	ขวด	ใส	ฝั้ง	ข้าง	ฝา	ฉั้ง
พยัญชนะ	ศ	ช	ฐ	ถ	ห	ข	ส	ฝ	ข	ฝ	ฉ

พิชชธร ปะทะวัง : ผู้แต่ง

คำท่องจำ พยัญชนะที่เป็นอักษรต่ำเดี่ยว

คำท่อง	งู	ใหญ่	นอน	อยู่	ณ	ริม	วัด	โม	พี	โลก
พยัญชนะ	ง	ญ	น	ย	ณ	ร	ว	ม	พ	ล

คำท่องจำ พยัญชนะที่เป็นอักษรต่ำคู่

คำท่อง	เพช	ณ	ฆาต	แทง	ควาย	เฒ่า	ที่	เซ	ชน	คน	ฮา	ภาพ	ธง	ฟ้า
พยัญชนะ	พ	ณ	ฆ	ท	ค	ฒ	ฑ	ซ	ช	ค	ฮ	ภ	ธ	ฟ

พิชชธร ปะทะวัง : ผู้แต่ง

การผันวรรณยุกต์

การผันวรรณยุกต์ คือ การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ของพยางค์ที่ประกอบด้วยพยัญชนะต้นกับสระอย่างเดียวกัน หรือพยัญชนะต้นกับสระและตัวสะกดอย่างเดียวกัน แล้วใส่รูปวรรณยุกต์ต่างกันตามที่ปรากฏเป็นพยางค์ในภาษาไทยได้

พยางค์จะผันวรรณยุกต์ได้ขึ้นอยู่กับหลักสำคัญ ๔ ข้อ ดังนี้

๑. หมู่อักษรของพยัญชนะต้น (อักษรสูง อักษรกลาง อักษรต่ำ)
๒. ลักษณะของพยางค์ที่เป็นคำเป็นหรือคำตาย
๓. ลักษณะของคำตายที่ประสมด้วยสระเสียงสั้นหรือสระเสียงยาว
๔. รูปวรรณยุกต์

ตัวอย่าง

การผันวรรณยุกต์

ลักษณะพยางค์			เสียงวรรณยุกต์				
			สามัญ	เอก	โท	ตรี	จัตวา
อักษรกลาง	คำเป็น		กา กัน กาง	ก่า กั้น ก่าง	ก้า กั้น ก้าง	ก๊า กั๊น ก้าง	ก๋า กั๋น ก่าง
	คำตาย		-	จะ จับ จาบ	จ๊ะ จັบ จ๊าบ	จ๊ะ จັบ จ๊าบ	(จ๊ะ) (จັบ) (จ๊าบ)
อักษรสูง	คำเป็น		-	ผ่า ผั่ง ผ่าน	ฝ้า ฝั๋ง ฝ้าน	-	ผา ผั่ง ผาน
	คำตาย		-	ชะ ขัด ขาด	(ชะ) (ขัด) (ขาด)	-	-
อักษรต่ำ	คำเป็น		นา เนา โนน	-	น้า เน้า โน้น	น้า เน้า โน้น	-
	คำตาย	สระ เสียงสั้น	-	-	ค๊ะ คึก	คะ คึก	(ค๊ะ) (คึก)
		สระ เสียงยาว	-	-	คอด วาก	ค้อด ว้าก	(ค้อด) (ว้าก)

หมายเหตุ : ตัวอย่างพยางค์ที่อยู่ในวงเล็บ (...) ไม่มีที่ใช้ในภาษาเขียน ในที่นี้หมายถึงรวมถึงพยางค์อื่นๆ ที่อยู่ในกรณีเดียวกันด้วย

จากตารางตัวอย่างการผันวรรณยุกต์ข้างต้น สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรกลาง คำเป็น จะผันวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง ๕ เสียง และใช้รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง

๒. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรกลาง คำตาย จะผันวรรณยุกต์ได้ ๔ เสียง แต่ปรากฏในภาษาเขียนเพียง ๓ เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์เอก โท และตรี โดยเสียงวรรณยุกต์เอกจะมีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ คือ ไม่ปรากฏรูปวรรณยุกต์

๓. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรสูง คำเป็น จะผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์เอก โท และจัตวา โดยเสียงวรรณยุกต์จัตวาจะมีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ คือ ไม่ปรากฏรูปวรรณยุกต์

๔. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรสูง คำตาย จะผันวรรณยุกต์ได้ ๒ เสียง แต่ปรากฏในภาษาเขียนเพียง ๑ เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์เอก โดยเสียงวรรณยุกต์เอกนี้จะมีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ คือ ไม่ปรากฏรูปวรรณยุกต์

๕. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรต่ำ คำเป็น จะผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์สามัญ โท และตรี โดยเสียงวรรณยุกต์โทและตรีจะมีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงวรรณยุกต์โทจะใช้รูปวรรณยุกต์เอก และเสียงวรรณยุกต์ตรีจะใช้รูปวรรณยุกต์โท

๖. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงสั้น จะผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง แต่ปรากฏในภาษาเขียนเพียง ๒ เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์โทและตรี โดยเสียงวรรณยุกต์โทและตรีจะมีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงวรรณยุกต์โทจะใช้รูปวรรณยุกต์เอก ส่วนเสียงวรรณยุกต์ตรีจะไม่ปรากฏรูปวรรณยุกต์

๗. พยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรต่ำ คำตาย ประสมด้วยสระเสียงยาว จะผันวรรณยุกต์ได้ ๓ เสียง แต่ปรากฏในภาษาเขียนเพียง ๒ เสียง คือ เสียงวรรณยุกต์โทและตรี โดยเสียงวรรณยุกต์โทและตรีจะมีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ คือ เสียงวรรณยุกต์โทจะไม่ปรากฏรูปวรรณยุกต์ ส่วนเสียงวรรณยุกต์ตรีจะใช้รูปวรรณยุกต์โท

เก็บเล็ก...ผสมรู้

มีเพียงพยางค์ที่มีพยัญชนะต้นเป็น อักษรกลาง คำเป็น เท่านั้น ที่จะผันวรรณยุกต์ได้ครบทั้ง ๕ เสียง + ใช้รูปวรรณยุกต์ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ทุกเสียง